

ΕΙΔΥΛΛΙΑ ΤΟΥ ΣΑΛΟΝΙΟΥ

[Σαλονάκι ἀμέμπτου διακοσμήσεως. Ἡμίτως.

EKEINH : κἀταίεται ἐμπρὸς στὸ πιάνο καὶ κρούει ἀμελῶς, πότε καὶ πότε, μόνον μὲ τὴν δεξιάν, τὸ γνωστὸν κομμάτι ἀπ' τὸν Robinson τοῦ Offenbach: *Veux-tu, mon bonhomme...*

EKEINOS : ὁρθος πλησίον τῆς στηριγμένος μὲ τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ πιάνου, μὲ πόξαν βρεμβῶδη καὶ προκνησκολημένην. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ πιάνου φωτογραφία νέου 30ετοῦς, χωρὶς κορνίζα ἐπάνω εἰς ὀρειχάλκινον *chevalet*].

—Καὶ λοιπὸν σᾶς ἐπέρασε; γιὰ τρευτήκατε;

—Ἐντελῶς, Δεσποινίς, καὶ τόσον ῥιζικῶς μάλιστα, πού θά ἤμουν ὁ τελευταῖος τῶν ἀχρηστών ἂν δὲν ἔσπευδα νὰ εὐχαριστήσω, τὸν χαριτωμένον ἱατρὸν μου — περιττὴ ἡ ὑπόκλισις, κυρίᾳ μου, δὲν κἀνὼ κοπλιμέντα — πρὸς τὸν ὁποῖον ἄλλως τε χρεωστῶ καὶ τόσα ἄλλα μαθήματα.

—Θὰ ἐμένετε ἀρχὴ γὰρ εὐχαριστημένος ἂν καὶ ὁ ἱατρός σας ἐπρόσθετε, ἔτσι ἐν παρόδῳ, ἕνα μικρὸ μαθηματάκι εἰς τὴν πείραν του, τῆς ὁποίας τὴν ἔκτασιν καὶ τόσον ἤδη ἐκτιμᾶτε;

—Δὲν τὸ ξέρω. Θὰ ἐπιθυμοῦσα ἴσως νὰ ἐβεβαιώ-
νετο περισσότερον ὅτι εἶναι πιὸ εὐκόλο νὰ πατή-
κωνεῖς ἕνα μόνον παρὰ δύο μαζί [στρέφει τὰ βλέμ-
ματα πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ πιάνου φωτογραφίαν]...
ποῖός ξέρεῖ ἴσως καὶ περισσότερους...

—Πολὺ ὦμή καὶ κατὰ πρόσωπον προσβολὴ διὰ
μὴν γυναικα, ὥστε νὰ μὴ τὴν ἀναγκάσῃ νὰ πάρῃ
τὸ πρᾶγμα ἐπὶ τὸ σπουδαιότερον...

—Λέγετε νὰζίζῃ τὸν κόπον;

—Ἐ, βέβαια διὰ σᾶς τοὺς κυρίους ὀλίγα πράγ-
ματα ἀζίζιουν τὸν κόπον, καὶ ὀλιγώτερον ἴσως ἀπ'
ὅλα ἡ θυσία μιᾶς γυναικὸς, μιᾶς κόρης.

—ἮΩ, ὦ, βλέπω τὰ πρόσωπα ἀλλάζουσιν. Μόνη
τῆς ἔρχεται ἡ παρομιά: *φαντάζει ὁ κλέπτης νὰ
φύγῃ ὁ νοικοκύρης*.

—Ὁ νοικοκύρης τῆς... καρδιάς μου;

—Δὲ μπορῶ νὰ μὴ σᾶς συγχαρῶ διὰ τὴν ὁρεξίν
πού ἔχετε νὰ χαιρεντίζεσθε, μὲ τὴν μάλιστα ἐ-
φινὴν καὶ χάριν. Νὰ τολμήσω νὰ κάμω μιὰ μικρὴ
ἐπιδιόρθωσιν; "Ἄν ἐλέγαμεν, ὁ νοικιάτορας τοῦ τε-
λευταίου πατώματος τῆς... πῶς τὴν εἶπατε; τῆς
καρ...δί...ας... σας;

—Θὰ ἤμην περιέργος νὰκούσω τὸ τέλος τῆς
παρβολῆς σας.

—Χαίρω πολὺ πού κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον σας, καὶ
θὰ ἔχαιρον ἀκόμη περισσότερον ἂν δὲν ἔβλεπα καὶ
σ' αὐτὸ ἕνα ἀπὸ τὰ ὅχι μεγαλύτερα προτερήματα
τῶν ἀπογόνων τῆς Εὐας.

—Θὰ ἐννοεῖται, ἂν δὲν ἔχω λάθος, τὴν περιέργειαν.

—Ἀκριβῶς καὶ διὰ νὰ σᾶς ἀπαλλάξω ἀπὸ τὴν
δοκιμασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἴσως τὴν ὑποβάλλω...
λοιπὸν τί ἐλέγαμε;

—Ὅτι εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ὅχι μεγαλύτερα προτε-

ρήματα τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀδάμ νὰ ξεγνοῦν γρή-
γορα...τόσο γρήγορα... τόσον εὐκόλα.

—Θὰ ἦτο ἴσως εὐτυχής, ἂν μετεῖχε τῆς κλη-
ρονομίας αὐτῆς τῶν προπατόρων του καὶ ὁ νοικιά-
τορας τοῦ πατώματος περὶ τοῦ ὁποίου ἐλέγαμε. Ὁ
καυμένος! ἦτο τόσο καλὰ τειριασμένος ἐκεῖ μέσα·
εἶχε κατορθώσῃ νὰ πείσῃ, νὰ πατήσῃ ἴσως τὸν ἐκ-
τόν του ὅτι ἡ χαριτωμένη καλιὰ του δὲν εἶχε νὰ
ζηλεύῃ οὐδὲ τὸ ἀληθινώτερον ἀρχοντικὸν μέγαρον·
ἐπίστευσεν ὅτι θὰ ἦτο διὰ παντός ἰδικόν του. Μή-
πως τάχα δὲν εἶναι ὅλο ὅλο αὐτὸ ἡ πραγματικὴ σοφία
τοῦ κόσμου; νὰ κατορθώνωμεν νὰ πατώμεν τὸν ἐκ-
τόν μας εἰς πολλὰ πράγματα...

—Διὰ νὰ πατώμεν βέβαια κατόπιν εὐκολώτερᾳ
καὶ τοὺς ἄλλους...

—Καὶ αἰρνης παρουσιάζεται ἕνα βράδυ ἡ ἰδιο-
κτῆτις τῆς οἰκίας τῆς καὶ τοῦ ἀναγγελεῖ ἀπλοῦ-
στατα, ὅτι προσεγῶς μεταπωλεῖ τὴν οἰκίαν τῆς,
ὅτι εἶναι ἡνυγκασμένη μὲ μεγάλῃν τῆς λύπην νὰ
τὸν παρακαλέσῃ νὰ τῆς ἀδείασῃ... τὸ πάτωμα,
ἀπὸ τὸ ὁποῖον βλέπει καὶ αὐτὴ πόσον εἶναι εὐχαρι-
στημένος. Ἐ, δὲν εἶναι δὲ καὶ τόσον μεγάλο πρᾶγ-
μα. ὅλα διορθώνονται. Καὶ τὸ λέγει μὲ τὴν συγ-
καταβατικὴν πεποιθήσιν, μὲ ὅσῃν...

—Μὲ ὅσῃν;

—"Ἄς φθάσωμεν εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῆς παρβολῆς
μας, ὅπως λέγουσιν καὶ οἱ θεολόγοι. Μὲ ὅσῃν μοῦ
εἶπατε καὶ σεῖς ἐκεῖνο τὸ βράδυ: «τί νὰ κάμω;
πρέπει νὰ πάρῃ ἕνα τέλος· πρέπει νὰ παύσῃ νὰ μ'
ἀγαπᾷ, νὰ μὲ βλέπῃ· εἶναι εὐκόλον, θὰ σοῦ περάσῃ,
θὰ θεραπευθῇς, ὀλίγη θέλησις».

—Λοιπὸν ἐτελείωσε; Εἶναι τότε ἡ σειρὰ σας νὰ
μοῦ παραχωρήσετε τὴν χάριν νὰκούσετε καὶ τὴν
δικὴν μου ἐκδοσιν, ἀλλὰ χωρὶς παρβολᾶς· δὲν
εἶμαι πολὺ δυνατὴ εἰς αὐτὸ τὸ φιλολογικὸν εἶδος.

—Το γνωρίζω ὅτι τὸ φόρτε σας εἶναι εἰς τὴν
πραγματικότητα.

—Ὑπόλειπώ ὅτι θὰ περιμένετε εἰς ἀντιστάθμισμα
τοῦ κοπλιμέντου σας, νὰκούσετε τὸν πανηγυρικὸν
τῆς ἰδανικότητός σας.

—Θὰ μ' ἀπαλλάξετε τοῦ κόπου, πιστεύω, καὶ
δὲν θὰ θελήσετε νὰ υποβάλλετε ὑπὸ τὴν δοκιμα-
σίαν αὐτὴν τὴν μετριοφροσύνην μου.

—Οὔτε τὴν ἀνοχήν σας... Λοιπὸν τί λέγετε περὶ
τοῦ κυρίου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἐνῶ γνωρίζει ἤδη ὅτι
ἡ χεὶρ μου *τουλάχιστον* ἔχει δοθῇ καὶ ἀνήκει εἰς
ἄλλον... [στρέφει τὰ βλέμματα πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ
πιάνου φωτογραφίαν].

—Χαίρω πολὺ πού δὲν ἀναιμύνετε *τουλάχισ-
τον* εἰς τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὴν καρδίαν σας...

—Μὲ διακόπτετε. Ἴσως ἔχετε μεγάλῃν, πολὺ
μεγάλῃν πεποίθησιν εἰς τὴν χάριν τῆς παντοτινῆς
σας εἰρωνίας...

—ἮΩ, δεσποινίς, γνωρίζετε ὅτι ἀρχίζω πρῶτα
πρῶτα ἀπὸ τὸν ἐκυτόν μου διὰ νὰ ἔχω δικαίω-

μα, όταν πρέπει, νά τήν μεταχειρίζομαι καί ὀλίγον διὰ τοὺς φίλους μου. Δέν σᾶς διακόπτω πλέον.

— Τό καλύτερον πού ἔχετε νά κάμετε. Λοιπὸν ὁ κύριος ἐπωφελεῖται ἀπὸ μερικὰς ὁλως διόλου τυχαίας καί εὐνοϊκὰς δι' αὐτόν περιστάσεις διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν οἰκειότητα, πού τόσον τοῦ ἐχρεώζετο διὰ νὰ στήσῃ ἀσφαλῶς τὰς πολιορκητικὰς του μηχανάς· ἀλήθεια δέν μπορῶ νὰ μὴν ἀποδώσω ὅλον τὸν ὀφειλόμενον θαυμασμὸν εἰς τὴν τέχνην του, εἰς τὴν καλλιτεχνίαν του...

— Δεσποινίς, τὸν κολακεύετε...

— Κύριε, μὲ διακόπτετε. [Μένει σιωπηλὴ ἐπὶ μακρόν]. Εἶναι ἀλήθεια καμιά φορὰ πολὺ πικρὰ ἡ ἱκανότης πού ἀποκτᾷ κανεὶς ἀπὸ τὴν πείραν νὰ διαβάξῃ μὲς τις καρδίās. Πολλές φορές τὰ καλύτερα ὅπλα μας στρέφονται ἐναντίον μας. Μπορεῖ ποτὲ μία γυναίκα νὰ φράξῃ τὸ αὐτί της εἰς τὴν φωνὴν τῆς κολακείας πού τῆς ὀμιλεῖ διὰ τὰ ὠραία της μεγάλα μάτια, πού «ὅταν ὅταν γλυκολυγώνονται γίνονται χίλια θρύμματα καί πύργοι καί παλάτια». ἢ, ὅταν τῆς ψιθυρίζουν — ὅπως μάλιστα ξέρει κάποιος νὰ τὸ κἀνῃ — πῶς μετεχειρίσθῃ [ἀλλ' ἰάσσει μιμητικῶς τὸν ὄνον φωνῆς βαρείας τρομώδους καὶ ἀπαγγελματικῆς] ὁ μεγαλύτερος ποιητὴς τὴν ἐκλεκτοτέραν του ἀργύλλον διὰ νὰ πλάσῃ τὸ τελειότερον τοῦ δημιουργήμα, καὶ [ἀναλαμβάνει τὸν φρεσικὸν τόνον τῆς φωνῆς της] τόσα ἄλλα, πού τὰ ξέρετε ἐσεῖς ἀπ' ἑξῶ, ὅπως ὁ ἐπιμελέστερος μαθητὴς τὴν ἀποστήθισίν του... Βλέπω, ἀλήθεια, ὅτι δέν σπεύδετε πλέον νὰ διαμκτυρῆσθῃτε, ὅπως ἄλλοτε· χαίρω πολὺ... ἀρχὴ ἀληθινῆς θεραπειάς.

— Λυποῦμαι πολὺ πού σᾶς στερεῶ τῆς εὐχρηστικῆς νάκουσете διαψεύσεις πραγμάτων, πού δέν πιστεύετε καὶ ἡ ἰδίᾳ κατὰ βᾶθος. *Ε! καὶ ὁμως, δέν εὐρίσκετε ἴσως ἀφύσικον καὶ ἀδικαιολόγητον, σεῖς πού δέν πιστεύετε τὰς ἀληθινὰς καὶ ἄνευ ὀπισθολογισμοῦ ἀφοσιώσεις τῆς καρδίας, τὸ πάθος ἑξαφνα πού θὰ εἶχε κάποιος νὰ ἀποκτήσῃ ἓνα ἄψυχον ἐπὶ τέλους καλλιτέχνημα ἐνὸς Ραφαήλ ἢ ἐνὸς Μεσσονιέ, ἢ καὶ κανένα γραμματόσημο σπανιώτατον ἐνὸς ἄλλος...

— Διὰ τὴν συλλογὴν τῶν γραμματοσήμων του, πού θὰ ἐπιδεικνύει μὲ τύσιν ὑπερφάνειαν κατόπι.

— Ἐνῶ βέβαια ἡ ἰδική σας συλλογὴ δέν θὰ ἔχῃ καὶ πολὺ νὰ ὑπερφηνεύεται διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἐνὸς τόσον συνειδημένου τέμπρου μέσῃ σὲ τόσα ξεχωριστὰ καὶ σπάνια...

— Εἰσθε πολὺ σκληροὶ καὶ ἄδικος πρὸς... τὸν ἐαυτὸν σας. Μακάρι νὰ εἰμπορούσα νὰ ἤμουν καὶ ἐγὼ τόσο! Εἶναι σφάλμα μου ἂν ἐπροχωρήσετε, ὅσον δέν θὰ ἤθελα καὶ ἐγὼ διὰ τὴν ἡσυχίαν μου, εἰς τὴν καρδίαν μου; Μὰ τί νὰ κάμω, συλλογίσου...

— Ὑποθέτω ὅτι ἐτοιμάζεσθε νὰ ξαναδιορίσετε τὴν ἰδίαν συνταγὴν: «Τί νὰ κάμω; πρέπει νὰ παύσῃς νὰ μάχαπξς».

(Τὸν παρατηρεῖ σιωπηλὴ κατὰ πρόσωπον μὲ ρεμβοὺς τοὺς ὀφθαλμούς. Μὲ βραδείαν κίνησιν τῆς χειρὸς, γυρίζει πρὸς τὸν τοίχον τὴν ἐπὶ τοῦ πιάτου φωτογραφίαν. ΕΚΕΙΝΟΣ ἀρπάζει ἑξαλλος τὴν χεῖρά της μεταξὺ τῶν ἰδικῶν του).

— Λοιπὸν μὲ ἀγαπᾶς πάντα; Λοιπὸν μοῦ ἐπιτρέπεις νὰ σάγαπῶ;

(ΕΚΕΙΝΗ κλίνει τὴν κεφαλὴν βραδέως καὶ θεατρικῶς ὀλίγον, ἐπὶ τοῦ ὤμου του).

— ὦ εὐτυχία μου! ἄς μὴ σέ ζηλεύσῃ πλέον ὁ καλὸς οὐρανός...

[Καταπετάσσεται ἡ διακριτικὴ αὐλαία].

I. ΓΡΗΓΟΡΗΣ

ΝΕΚΡΙΚΟ ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

Τρέξε ἀγεράκι τοῦ βουροῦ, δροσάτο, χαρωπὸ,
Παρ' εὐωδιά ἀπ' τὰ μάγαρατα κι' ἀπ' τὰ ψηλὰ τὰ
[ἐλάτια

Κ' ἐλα ψιθύρισε γλυκὸ σταυτάκια της σκοπὸ
Τώρα σὲ μαῦρα ὀνειράτα ποὺ σφάλισε τὰ μάτια.

Κίνα τρεχάτη, ῥεματιά, μ' ὁλόδροσα νερά
Καὶ κέ.λα ἐδῶ στὸ πλάι της γοργοτριγονδισμένη
Πῶς τὴ γλυκοταοῦρίζεις σιμά μου μιὰ φορὰ,
Τά.λε της τώρα πῶ γλυκὰ ποῦνε νεκρὴ γερομένη.

Καὶ σὺ, ποὺ μόνη ξάνοιγες τὰ κά.λλη της τάγνα
Καὶ μὲ δροσοῦ.λες τᾶραιες, τῆς λαγκαδιὰς βρυσού.λα,
*Ε.λα μὲ τὴν χρονστά.λλινη φωνή σου, σιγανὰ
Ναοῦρίσέ τηνε καὶ σὺ τὴν ἄμοιρη ξαρθού.λα.

Καὶ μαζευτῆτε γύρω της καὶ σεῖς τρε.λλὰ πον.λιὰ.
*Εσεῖς ποὺ σὰν τὴ βλέπατε νεράϊδα γὰ προβά.λλη
Τῆς γλυκοτραγονδοῦσατε μ' ἐρωτικὴ λα.λιὰ
Κ' ἀρχίστε τὸ κε.λάιδισμα μ' ἴδιο σκοπὸ καὶ πά.λι.

Κ' ἀρχίστε τὸ κε.λάιδισμα μὲ πόνο, μὲ καὺμό.
Μεσ' στὸ βαρὺ τὸ ἔπνο της μήπως καὶ τὰ γροικῆση
Κι' ὠμένα! ἐδῶ γιὰ μιὰ στιγμὴ στὰ χεῖ.λι τὸ χ.λωμὸ
Τὰ γρε.λικὸ χαμόγε.λο πάλι γλυκὰ γὰνθίσῃ.

Κίνα καὶ σὺ τραγοῦδι μου, τραγοῦδι θλιβερό
Καὶ κατὰ τᾶστρα πέταξε γοργοπετρονιασμένο,
Πάρε ὅ,τ' ἡ γις ἔχει ὁμορφο κι' ἄγρὸ καὶ τρυφερό
Καὶ σίμωσ' στὴν ψυχού.λα της κι ἀρχίτα πορεμένο

Καὶ ψά.λε της γιὰ ὅ,τ' ἐνοιωσε στὸν κόσμον αὐτὸ χαρὰ
Καὶ θέμησέ της ὅ,τι ἐδῶ μιὰ μέρα εἶχ' ἀγαπήση,
Μήπως πορῆσῃ ἄξαφνα κι' ἀπ.λώσῃ τὰ φτερά

Καὶ μᾶς ξαναγυρίσῃ!

(Ἀθήνα)

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ